

5. Korkuna, D. (2009). *Biudzhetuvannia v systemi finansovoho planuvannia pidpriemstva* [Budgeting in the system of financial planning of the enterprise]. *Formuvannia rynkovoï ekonomiky v Ukraini*, 19, 330-334.
6. Liubenko N. M. (2009). *Finansy pidpriemstv* [Enterprise finance]. K. TsUL, 264 p.
7. Ravenkov, A. (2006). *Finansove planuvannia na pidpriemstvi* [Financial planning at the enterprise]. *Problemy teorii ta praktyky upravlinnia*, 4, 72-78.
8. Kyslov, D. (2007). *Zapovidy ta mudroshchi finansovoho planuvannia* [Commandments and wisdom of financial planning]. *Menedzhment ta menedzhe*, 1, 42-47.
9. Pazynych V. I. (2012). *Finansovyï menedzhment* [Financial management]. K. Tsentr uchbovoi literatury, 408 p.

ДАНІ ПРО АВТОРІВ

Макарчук Інна Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування, Університет Григорія Сковороди в Переяславі
e-mail: makarchyck.inna@gmail.com
<http://orcid.org/0000-0001-8434-5660>
Researcher ID: 0089054

Расюк Максим Матвійович, аспірант 2 року навчання, спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування», Університет Григорія Сковороди в Переяславі
e-mail: rasjukl@ukr.net

Худолій Володимир Васильович, аспірант 2 року навчання, спеціальність «Економіка», Університет Григорія Сковороди в Переяславі
e-mail: metalobaza1000@ukr.net

ДАННЫЕ ОБ АВТОРАХ

Макарчук Инна Николаевна, кандидат экономических наук, доцент кафедры финансов, учета и налогообложения, Университет Григория Сковороды в Переяславе
e-mail: makarchyck.inna@gmail.com

Расюк Максим Матвеевич, аспирант 2 года обучения, специальность «Экономика»
Университет Григория Сковороды в Переяславе
e-mail: rasjukl@ukr.net

Худолый Владимир Васильевич, аспирант 2 года обучения, специальность «Финансы, банковское дело и страхование»
e-mail: metalobaza1000@ukr.net

DATA ABOUT THE AUTHORS

Makarchuk Inna, PhD in Economics, Assistant Professor, Chair of Finances, Accounting and Taxation, Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav
E-mail: makarchyck.inna@gmail.com

Khudolii Volodymyr, post-graduate student of Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav
e-mail: metalobaza1000@ukr.net

Rasyuk Maxim, post-graduate student of Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav
e-mail: rasjukl@ukr.net

Предметом дослідження є податкова політика.

Метою дослідження є аналіз податкової політики України в сучасних умовах.

Методи, що були використані в процесі дослідження: узагальнення, метод порівняльного аналізу, метод системно-структурного аналізу й синтезу, статистичний, загальнонаукові, спеціальні методи наукового пізнання та інші методи дослідження.

Результати роботи. Охарактеризовано сутність податкової політики. Зазначено основні методи зміцнення податкового тягаря та основне призначення податків. Вказано, які питання залишаються ще не вирішеними і потребують подальших досліджень.

Галузь застосування результатів: Державна податкова служба України, Міністерство фінансів України, Верховна Рада України, органи місцевого самоврядування, об'єднані територіальні громади.

Висновки. В умовах глобалізації, особливе місце займає податкова політика, оскільки оподаткування, як соціальний інститут, виступає одним з основних інструментів соціальної політики держави.

Важливою умовою успішності та ефективності подальшого розвитку українського суспільства є підпорядкованість податкової політики курсу соціально-економічних перетворень, зважаючи при цьому на їхню двосторонню взаємозалежність.

Розвиток податкової системи повинен відбуватися відповідно до довготривалих макроекономічних цілей розвитку України.

З одного боку, це побудова соціально орієнтованої економіки, а з другого – стимулювання розвитку національного виробництва та забезпечення його конкурентоспроможності.

З огляду на зазначені цілі розвитку головні характеристики, які має набути податкова система в процесі реформ – це соціальна орієнтація та висока ефективність її регуляторного потенціалу.

Ключові слова: податкова політика, бюджетно-податкового регулювання, податковий тиск, фінансово-економічна криза, податкова система.

НАЛОГОВАЯ ПОЛИТИКА УКРАИНЫ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Малышко В. В.

Предметом исследования является налоговая политика.

Целью исследования является анализ налоговой политики в современных условиях.

Методы, которые были использованы в процессе исследования: обобщения, метод сравнительного анализа, метод системно-структурного анализа и синтеза, статистический, общенаучные, специальные методы научного познания и другие методы исследования.

Результаты работы. Охарактеризована сущность налоговой политики. Указаны основные методы смещения налогового бремени и основное предназначение налогов. Указано, какие вопросы остаются еще не решенными и требуют дальнейших исследований.

Область применения результатов: Государственная налоговая служба Украины, Министерство финансов Украины, Верховная Рада Украины, органы местного самоуправления, объединенные территориальные общины.

Выводы. В условиях глобализации, особое место занимает налоговая политика, поскольку налогообложение, как социальный институт, выступает одним из основных инструментов социальной политики государства.

Важным условием успешности и эффективности дальнейшего развития украинского общества является подчиненность налоговой политики курса социально-экономических преобразований, учитывая при этом их двустороннюю взаимозависимость.

Развитие налоговой системы должно происходить в соответствии с долговременными макроэкономическими целями развития Украины.

С одной стороны, это построение социально ориентированной экономики, а с другой – стимулирование развития национального производства и обеспечение его конкурентоспособности.

Учитывая эти цели развития главные характеристики, которые должна приобрести налоговая система в процессе реформ – это социальная ориентация и высокая эффективность ее регуляторного потенциала.

Ключевые слова: налоговая политика, бюджетно-налоговое регулирование, налоговое давление, финансово-экономический кризис, налоговая система.

TAX POLICY OF UKRAINE IN MODERN CONDITIONS

Malyshko Vitalina

Subject of research is tax policy.

The aim of the study is analysis of tax policy of Ukraine in modern conditions.

The methods used during the study: generalization, method of comparative analysis, method of system-structural analysis and synthesis, statistical, general scientific, special methods of scientific knowledge and other research methods.

The results of the work. The essence of tax policy is described. The main methods of shifting the tax burden and the main purpose of taxes are indicated. It is indicated which issues remain unresolved and need further research.

The scope of the results: State Tax Service of Ukraine, Ministry of Finance of Ukraine, the Verkhovna Rada of Ukraine, local self-government bodies, united territorial communities.

Conclusions. In the context of globalization, a special place is occupied by tax policy, because taxation, as a social institution, is one of the main instruments of social policy of the state.

An important condition for the success and effectiveness of the further development of Ukrainian society is the subordination of tax policy to the course of socio-economic transformation, taking into account their bilateral interdependence.

The development of the tax system should take place in accordance with the long-term macroeconomic development goals of Ukraine.

On the one hand, it is the construction of a socially oriented economy, and on the other – to stimulate the development of national production and ensure its competitiveness.

Given these development goals, the main characteristics that the tax system should acquire in the reform process are social orientation and high efficiency of its regulatory potential.

Key words: *tax policy, budget and tax regulation, tax pressure, financial and economic crisis, tax system.*

JEL Classification: *E62, H20, H31.*

Постановка проблеми. Ефективна податкова політика є однією з вагомих умов економічного розвитку країни. Податкова політика як складова макроекономічної політики залежить від сукупності показників розвитку національної економіки, які впливають на цільову спрямованість податкової і фінансової політики. В умовах спаду виробництва або фінансової кризи завданням макроекономічної політики стає досягнення економічної стабільності, що потребує вирішення низки завдань, які вимагають ефективного використання механізмів податкової політики.

Податкові надходження відіграють значну роль у системі бюджетно-податкового регулювання у країнах з розвинутою та трансформаційною економікою. Від рівня податкових надходжень, керованості процесу їх формування залежить насамперед, фінансово-бюджетна збалансованість, ефективність бюджетної політики та її вагомість у системі інструментів державного регулювання економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед зарубіжних науковців, що присвятили свої дослідження цій проблематиці, виділяють Алексєєнко М., Бланкарта Ш., Вернса А., Вікселя К., Джозефа К., Кейнса Дж., Лаффера А., Ліндаля Є., Пігу А., Рікардо Д., Сміта А.

Серед вітчизняних науковців слід назвати: Андрущенко В., Боголіб Т., Василика О., Вишневського В., Гейця В., Даниленка А., Іванова Ю., Лютого І., Мельника В., Огня Ц., Поддєрьогіна А., Тарангул Л., Юрія С. та інших.

Виклад основного матеріалу. Процеси глобалізації ускладнюють сучасний світ, підсилюють ризики й фактори невизначеності, генерують небезпечні явища, яким міжнародному співтовариству доводиться протистояти. Сьогодні проблеми, які існували й вирішувалися в кожній державі окремо, виходять за рамки національних економік. Це зумовлює потребу активізації міжнародного співробітництва, побудови нової системи регулювання міжнародних економічних відносин, невід'ємною складовою якої є податкове регулювання.

Причини й масштаб наднаціональних проблем не дають можливості розв'язувати їх лише з допомогою традиційних механізмів національного податкового регулювання, що спричиняє необхідність пошуку нових підходів до регулювання податкових відносин на міждержавному рівні. Знання сучасних тенденцій розвитку системи глобального податкового регулювання є передумовою формування національної податкової політики й ефективного співробітництва у сфері оподаткування з іншими державами.

Формування системи глобального податкового регулювання відбувається під впливом двох протилежних факторів: з одного боку, прагнення до гармонізації заходів податкового регулювання й вироблення спільних заходів для подолання спільних проблем, породжених глобальними процесами, з другого, прагнення до збереження податкового суверенітету.

Аналіз та виявлення можливостей запозичення сучасного досвіду податкового регулювання країн ЄС є важливими для України як з точки зору пошуку ефективних податкових механізмів досягнення позитивних зрушень у соціально-економічному розвитку нашої держави, так і з позицій прискорення її вступу до європейського інтеграційного утворення.

З обранням євроінтеграційного вектора економічного розвитку України інтерес вітчизняного наукового співтовариства до європейського оподаткування посилюється. При цьому увагу вчених привернуло дослідження податкової гармонізації та пов'язаної з нею податкової конвергенції у ЄС. Актуальним стало також виявлення можливостей запозичення досвіду оподаткування постсоціалістичних країн, які досягли успіхів на шляху ринкової трансформації соціально-економічних і фінансових систем і, завдяки цьому, швидко включилися в інтеграційні процеси.

В умовах подолання наслідків останньої світової фінансово-економічної кризи також становить інтерес європейський досвід посткризової трансформації податкових політик, особливо тих країн, які мають розбалансовані державні фінанси [2, с. 511].

Як стверджують у своєму дослідженні Славкова А.А. та Ватаманюк О.С.: «Податкова політика є невід'ємним атрибутом, а право вибору й формування її змісту – ознакою зрілості та самодостатності держави. Тільки та країна, яка формує власну економічну політику, в т. ч. податкову, може вважатися незалежною».

Як зазначає А.М. Соколовська, формування податкової політики в умовах макроекономічної та фінансової нестабільності – це спроможність використання податків для балансування між виконанням завдань фінансової консолідації та створенням умов для економічного зростання. Балансування між зазначеними завданнями зумовлює використання таких інструментів фінансової консолідації, які не створюють істотних перешкод для економічного зростання.

При цьому за різними напрямками і у різних сферах на податкову систему країни впливає глобалізація. Навіть на рівні теорії, податкової доктрини вона має свої вияви та наслідки, оскільки основна ознака глобалізації – прискорення обміну інформацією, інноваціями та науковими ідеями.

Саме тому на початку поточної декади у наукових працях з'являються перші спроби визначення сутності податкової політики з урахуванням тенденцій глобалізації економічних систем і посилення інтеграційних процесів у світі. Зокрема, Д.В. Веремчук дає таке трактування дефініції податкова політика держави: це сукупність правових, економічних і організаційних заходів держави у сфері оподаткування щодо регулювання податкових відносин, які направлені на забезпечення надходжень податків до централізованих фондів грошових ресурсів держави й стимулювання економічного зростання за допомогою податкової системи. Вона визначається ступенем впливу держави на соціально-економічні процеси і змінюється під впливом

інтеграційних процесів, що відбуваються у світогосподарських зв'язках. Науковець звертає увагу на те, що досвід європейських країн у формуванні й реалізації податкової політики має велике значення для України, особливо з огляду на те, що вона прагне до набуття повного членства в європейських організаціях» [1].

Проблема гармонізації податкової системи України з аналогічними системами розвинутих країн, що нас оточують, актуалізується ще й у зв'язку із взаємообумовленістю розвитку сучасної держави і податків. Вона полягає у дуже простому, на перший погляд, зв'язку: з одного боку, податки – метод акумуляції фінансових ресурсів, необхідних для розвитку держави та розширення спектра її функцій; з другого – функції податків та способи їх адміністрування залежать від рівня розвитку самої держави. Однак в умовах ХХІ ст., коли людство об'єктивно обрало глобалізацію домінуючою моделлю економічного розвитку сучасної цивілізації, постають нові проблеми, пов'язані із забезпеченням збереження культури окремих народів, національної ідентичності їх представників, колективної безпеки країн тощо. Таким чином, поряд з традиційними функціями держави досить швидко виявлять себе нові: національно-культурного самозбереження та колективно-наднаціональні. На перший погляд, вони суперечать одна одній. Разом з тим логіка сучасного суспільно-економічного розвитку вимагатиме їх збалансованого поєднання. Це означатиме зростання потреб сучасної держави у фінансових ресурсах у зв'язку з розширенням спектра її функцій. Водночас, приєднуючись до колективно-наднаціональних структур, сучасна держава у майбутньому може отримати й нові організаційно-управлінські можливості розширення фіску (зокрема, за рахунок використання баз даних міжнародного рівня, налагодження взаємодії контролюючих органів, колективного вироблення нових засад оподаткування суб'єктів світогосподарських зв'язків та ін.). Україна у цьому контексті не виняток, що й потребує дослідження означеної проблеми.

Оцінюючи результати функціонування податкової системи України та порівнюючи з більшістю європейських держав, зазначимо, що її фіскальна та регулююча ефективність є значно нижчою. Причин цього, на наш погляд, декілька.

Перш за все відмінністю України від її західних сусідів є незавершеність підсистеми майнового оподаткування. А податки на майно – додатковий потужний інструмент перерозподілу доходів, які з будь-яких причин не підпали під прибуткове оподаткування. Вони слугують забезпеченню справедливості в оподаткуванні і протидії розшаруванню населення. Вже не перший рік точаться жваві дискусії стосовно запровадження податку на нерухомість в нашій країні. При цьому ставиться двояка мета: посилити дохідну базу місцевих бюджетів та залучити до участі в податковому перерозподілі насамперед надвисокі доходи, недостатньою мірою охоплені податком з доходів фізичних осіб та спрямовані власниками на створення майнових об'єктів.

Поряд з відзначеним прибуткове оподаткування громадян в Україні також неповною мірою орієнтоване на протидію розшаруванню населення та справедливий перерозподіл доходів (на відміну від наших західних сусідів). Неодноразові реформаторські спроби не дали очікуваних наслідків.

Після реформи 2003 р. залишилися не до кінця вирішеними основні проблеми: недосконалість конструкції відповідного податку; відсутність стимулів зростання доходів переважної більшості громадян та забезпечення мінімального життєвого рівня; неготовність платників до сплати через низький рівень довіри до держави.

Вдосконалення конструкції фіскального механізму даного податку лише тоді може дати очікувані результати, коли воно провадитиметься з огляду на одночасне вирішення проблеми зростання доходів основної маси громадян. Запровадження ж відповідних податкових стимулів означатиме втрати для фіску, що не зовсім прийнятно у сучасних умовах. Уникнути їх можна лише у випадку, коли подальше реформування передбачатиме перенесення податкового тиску на більш маєтних громадян. Останнє слугуватиме також формуванню необхідного психологічного клімату підвищення рівня довіри переважної більшості населення до держави.

Однак, слід зауважити: на сьогодні саме маєтні громадяни найбільше тінізують свої доходи та уникають оподаткування. Тому існує думка, що перенесення тягаря податків на високодохідні верстви не матиме успіху, а відповідні рішення спровокують лише втрати бюджету.

Основними ж методами зміщення податкового тягаря є зміна складу податкового кредиту, запровадження нових податкових скидок, перегляд пільг та зміна шкали ставок.

В результаті має забезпечуватися виконання принципів рівності, соціальної орієнтованості та економічної доцільності.

Для досягнення зазначених цілей реформування необхідними є такі заходи:

- реальне звільнення від оподаткування доходів, необхідних для підтримання життєдіяльності громадян і їхніх сімей на рівні мінімальних соціальних стандартів, а також для забезпечення діяльності найманого працівника;
- врахування необхідності фінансування загальних сімейних потреб (при визначенні пільг, знижок та складу податкового кредиту);
- більш повне врахування складу сімей та різниці в можливостях отримання доходів обома членами подружжя;
- застосування додаткових фіскально-адміністративних важелів для включення у процес перерозподілу надвисоких доходів.

Порядок впровадження зазначеного в Україні нами докладно характеризувався. Тут же доцільно звернути додаткову увагу на те, що легалізація тінізованих доходів, виходячи з досвіду європейських держав, не відбувається автоматично, а потребує застосування адекватних адміністративних важелів. Адже, крім іншого, за умови впровадження наведених пропозицій щодо лібералізації податкового законодавства

проявляться чинники психологічного та організаційно-управлінського характеру, які дестимулюють легалізацію доходів населення. Це реакція платників, що виявляє себе в двох напрямках:

- побоювання покарання за приховування доходів у попередні періоди;
- прояв психології власника, що не бажає віддавати державі збільшену частку своїх доходів у майбутньому [3, с. 70].

Доктор економічних наук, професор Швабій К.І. стверджує: «У середньому податки забезпечують 80% доходів державного та зведеного бюджетів України.

Вони є невід'ємним і ключовим елементом системи публічних фінансів, необхідною умовою життєдіяльності країни.

Основне призначення податків забезпечувати бюджет доходами, які держава витрачає на фінансування суспільних послуг, але в той самий час всі без виключення податки, в той чи інший спосіб, впливають на рішення економічних агентів.

Як правило, ці рішення платників податків інші ніж ті, які б вони приймали в ідеальному світі, де податків не існує. Сукупність податків формує податкову систему країни, її податкову структуру, яка також, і ще більше, спотворює рішення економічних агентів, що призводить до втрати економічної ефективності.

Сучасна наукова думка не дає однозначної відповіді на питання, якою має бути оптимальна податкова структура. Теоретичні і емпіричні дослідження тривають.

Незважаючи на це, ми маємо можливість поглянути на майже 30 річну історію функціонування вітчизняної системи оподаткування, порівняти її з податковими системами і структурами різних країн світу, щоб наблизитись до відповіді на наступне питання.

Яка структура податкової системи України є оптимальною з огляду на вирішення двоєдиного завдання – з однієї сторони, досягнення стійких, збалансованих темпів економічного зростання, а з іншої, досягнення такого рівня розподілу національного продукту, який забезпечить соціально- економічний поступ країни. Пошук оптимального поєднання цих взаємовиключних вимог до податків визначає зміст податкової політики держави. З огляду на це, сучасною економічною наукою сьогодні запропонована доктрина інклюзивного економічного зростання, а основне завдання податкової політики держави полягає у застосування податків в такий спосіб, щоб досягати сформульованих нею цілей і задач» [4].

Серед умов розвитку і реалізації соціального потенціалу людини, у формуванні яких податки відіграють надзвичайно важливу роль, однією з головних є зростання суспільного добробуту, що стає можливим лише тоді, коли він спирається на потужну фінансову основу. Характеристикою ефективного фінансового забезпечення суспільного добробуту є рівень життя – це економічна категорія, що виражає ступінь задоволення матеріальних і духовних потреб людей, забезпеченості споживчими благами та характеризується переважно кількісними показниками, такими як: розмір оплати праці, інші доходи, обсяг споживчих благ і послуг, рівень споживання продовольчих і непродовольчих товарів, тривалість робочого і вільного часу, житлові умови, рівень освіти, охорони здоров'я, культури тощо.

Вплив податків на рівень життя населення через реалізацію їхньої фіскальної функції має опосередкований характер і виражений у фінансовому забезпеченні виконання державою її функцій, у тому числі й соціальної. Від того, які обсяги коштів має держава у своєму розпорядженні, залежать:

- можливості держави щодо регулювання економічних процесів як головної і загальної умови зростання добробуту людей;
- рівень доходу працюючих у бюджетній сфері та тих, хто потребує соціального захисту;
- рівень фінансового забезпечення охорони здоров'я, освіти, культури та інших сфер життєдіяльності людей, ступінь розвитку яких визначає рівень суспільного добробуту в країні.

Якщо проаналізувати роль податкових надходжень у формуванні бюджетів та централізованих фондів як основного ресурсу для самовідтворення соціальної системи, можна дійти висновку, що держава не має інших рівноцінних джерел фінансового забезпечення виконання покладених на неї функцій, ніж податки. В Україні, як і в інших країнах світу, податки відіграють ключову роль у фінансовому забезпеченні виконання державою своїх функцій.

Прагнення держави максимізувати податкові надходження з метою найбільш повного фінансового забезпечення державного регулювання соціально-економічних процесів може призвести до надмірного податкового навантаження, що пригнічує економічний розвиток та звужує податкову базу, безпосередньо впливаючи на рівень доходів платників податків. Тому оптимізація податкового тягаря є надзвичайно важливим інструментом державного впливу на суспільний добробут [3, с. 76].

На думку Сторожука О.В.: «ухвалення та запровадження Податкового кодексу не означає, що система оподаткування, її нормативно-правова база відтепер не потребують змін.

Зокрема, не вирішеними залишаються питання: напрями реформування спрощеної системи оподаткування; цільове використання податкових пільг; мінімізація рівня тіньового сектору економіки; активний розвиток інституту податкового консультування в Україні; максимальна стимуляція розвитку інновацій, збільшення інвестицій та модернізація основних фондів; розроблення концепцій екологічної безпеки та удосконалення екологічного оподаткування; введення податку на багатство; формування ідеології партнерських взаємовідносин у податковій сфері з урахуванням євростандартів і євроінтеграційного курсу України та подальше запровадження її в податкову практику; мінімізація проявів корупції в діяльності

контролюючих органів; визначення та обґрунтування напрямів інформаційної політики ДПС України як відкритого для громадськості органу державної влади; застосування податку на надприбуток.

Суть податку полягає в обкладанні одноразовим податком підприємств через певний проміжок часу після приватизації. База оподаткування – теперішня вартість мінус вартість на момент продажу (реалізаційна вартість), сплата податку – частинами протягом року.

Це дозволить отримати значні фінансові ресурси, знизить рівень національної недовіри до приватизації та збільшить інвестиційну привабливість державних підприємств за рахунок відсутності стимулів до незаконної приватизації.

Ефективність податкових відносин держави та її суб'єктів доцільно досліджувати через коефіцієнт співвідношення фінансових державних сум суспільних благ і трансфертних платежів та суми податкових платежів. Якщо цей коефіцієнт не опускається нижче 80%, можна говорити про те, що високий рівень оподаткування виправдовує себе й висока гранична корисність вилучених державою обов'язкових зборів з фізичних і юридичних осіб не порушується. Наприклад, у Швеції рівень оподаткування сягає 51% ВВП, але коефіцієнт співвідношення близький до 86%. В Україні такий коефіцієнт – не перевищує 26%, отже, ефективність використання податкових надходжень у нас у 3,3 рази нижча, ніж у Швеції. Тому увагу слід зосередити не на самому рівні оподаткування в державі, а на ефективності використання податкових надходжень на умовах граничної корисності таких платежів для конкретних платників податків.

Прийняття обдуманих рішень Уряду в цей важкий час сприятиме стабілізації податкового законодавства, а практична і наукова база країни дають підстави стверджувати, що є усі передумови для вдосконалення податкової політики» [5].

У процесі реформування податкової системи держава намагається створити умови, за яких платник податків сам усвідомлював би необхідність їх сплати. Лише тоді можна застосовувати конкретні механізми співпраці, які будуть частиною загальної системи адміністрування податків і сприятимуть їх добровільній сплаті [75, с. 31].

Ухвалення Податкового кодексу України, який із точки зору адміністрування є виваженням і всеохоплюючим документом, що регулює діяльність усіх сторін податкового процесу, уже сьогодні дає певні позитивні результати.

По-перше, Кодекс забезпечив кодифікацію податкового законодавства, що робить значно простішою і зрозумілішою роботу з нормативною базою у сфері оподаткування як для адміністратора, так і для платника податків.

По-друге, сторони податкових правовідносин отримали чітко визначені функції, обов'язки і процедури, що містяться в одному документі. Це, з одного боку, зменшує витрати часу на роботу з нормативними документами у сфері оподаткування, з другого, чітко визначає межі повноважень і компетенцію всіх сторін податкових правовідносин.

По-третє, Податковий кодекс надає платникам податків усі можливості для захисту своїх законних прав на забезпечення належних умов для сплати податків, і необхідно знати ці можливості та вміти правильно їх використовувати.

Нормами кодексу передбачено, зокрема:

- розширення переліку дій податкових органів, які потребують судового дозволу. Цей механізм гарантує платнику податку, що рішення про застосування заходів, які можуть істотно обмежити його права, прийматиметься неупередженою особою;
- уточнення й чітку формалізацію різних видів перевірок, установлення переліку документів, що мають бути пред'явлені для проведення документальної виїзної та фактичної перевірок;
- затвердження умов повернення помилково та/або надмірно сплачених грошових зобов'язань платників податків;
- звільнення платника від відповідальності за неналежну діяльність контролюючих органів;
- спрощення системи оскарження рішень податкової служби шляхом запровадження дворівневої системи оскарження рішень замість трирівневої;
- стягнення коштів з рахунків платників податків у рахунок погашення податкового боргу в судовому порядку;
- спрощення й формалізацію електронного документообігу та конкретизацію порядку підтвердження справжності документів;
- обмеження можливості необґрунтованої відмови у прийнятті декларації платника податків.

Якість і повнота застосування податковими органами перелічених механізмів співпраці мають прямий вплив на податкову поведінку платників податків [2, с. 648-650].

Висновки. Вирішальним фактором неефективності податкової системи є відсутність мети її реформування. Шляхи розв'язання цих проблем концентруються на ґрунті виваженого, науково обґрунтованого підходу, найтісніше пов'язаного з урахуванням особливостей сучасного етапу соціально-економічного розвитку країни.

Першорядним завданням слід вважати максимізацію функції соціального добробуту шляхом створення таких умов фінансово-господарської діяльності, які б стали каталізатором довгострокового зростання національного виробництва з одночасним збереженням помірних темпів інфляції та поступового поліпшення стану платіжного балансу.

Це означає, що в основі концепції подальшого розвитку податкової системи України має бути стратегія органічного поєднання невіддільних одне від одного завдань: зростання добробуту громадян та стійкого росту економіки.

Список використаних джерел

1. Славкова А. А., Ватаманюк О. С. Податкова політика України в умовах євроінтеграції : проблеми і перспективи. *Фінанси, облік і аудит*. 2018. №1. URL: <https://cutt.ly/aTSHUya>.
2. Державний бюджет і бюджетна стратегія 2012–2014 : стабілізація та сталий розвиток в умовах реформування економіки України : у 4 т. / ДННУ «Акад. фін. управління» ; за ред. Ф. О. Ярошенка. Київ, 2011. Т. 1 : Стабілізація державних фінансів у контексті стратегії реформ. 2011. 920 с.
3. Фінансово-монетарні важелі економічного розвитку : в 3-х т. Т. 1: Фінансова політика та податково-бюджетні важелі її реалізації / за ред. А. І. Даниленка. Київ : Фенікс. 2008. 468 с.
4. Швабій К. І. Пріоритети податкової політики держави у 2021 році. Дослідження з питань економічної політики №1, 2021. URL: file:///C:/Users/user/Desktop/A-4_1611560649-2.pdf.
5. Сторожук О. В. Удосконалення податкової політики : теорія та практика, 2020. URL: <https://www.ndifp.com/1417/>.

References

1. Slavkova, A. A., Vatamaniuk, O. S. (2018). Podatkova polityka Ukrainy v umovakh yevrointehratsii : problemy i perspektvy [Tax policy of Ukraine in the context of European integration : problems and prospects]. *Finansy, oblik i audyt*, 1. URL: <https://cutt.ly/aTSHUya>.
2. Finansovo-monetarni vazheli ekonomichnoho rozvytku [Financial and monetary important economic development] : v 3-kh t. T. 1: Finansova polityka ta podatkovo-byudzhetni vazheli yii realizatsii [Financial policy and tax and budget important implementation] za red. A. I. Danylenka. Kyiv : Feniks. 2008. 468 s.
3. Derzhavnyj byudzhety i byudzhetna strategiya 2012–2014 : stabilizaciya ta stalij rozvytok v umovah reformuvannya ekonomiky Ukrayiny [State budget and budget strategy 2012-2014: stabilization and sustainable development in terms of reforming the economy of Ukraine] : u 4 t. / DNNU «Akad. fin. upravlinnya» ; za red. F. O. Yaroshenka. Kyiv, 2011. T. 1 : Stabilizaciya derzhavnyh finansiv u konteksti strategiyi reform. 920 s.
4. Shvabii, K. I. (2021). Priorytety podatkovoï polityky derzhavy u 2021 rotsi [Priorities of tax policy of the state in 2021]. *Doslidzhennia z pytan ekonomichnoi polityky*, 1, URL: file:///C:/Users/user/Desktop/A-4_1611560649-2.pdf.
5. Storozhuk, O. V. (2020). Udoskonalennia podatkovoï polityky : teoriia ta praktyka [Improving tax policy: theory and practice]. URL: <https://www.ndifp.com/1417/>.

ДАНІ ПРО АВТОРА

Малишко Віталіна Валеріївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування, Університет Григорія Сковороди в Переяславі
вул. Сухомлинського 30, м. Переяслав, 08401, Україна
e-mail: malyshkovitalina@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-8906-9060
Researcher ID: Y-4360-2018
Scopus Author ID: 57147957000

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Малышко Виталина Валериевна, кандидат экономических наук, доцент кафедры финансов, учета и налогообложения
Университет Григория Сковороды в Переяславе
ул. Сухомлинского 30, г. Переяслав, 08401, Украина
e-mail: malyshkovitalina@gmail.com

DATA ABOUT AUTHOR

Malyshko Vitalina, PhD in Economics, Associate Professor of Finances, Accounting and Taxation
Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav
Sukhomlynsky Str. 30, Pereiaslav, 08401, Ukraine
e-mail: malyshkovitalina@gmail.com